

**Міністерство освіти і науки України  
Департамент освіти і науки  
Львівської обласної державної адміністрації  
Відділ освіти Рава-Руської міської ради**

**Освітня програма  
Липницького закладу загальної середньої освіти  
I-III ступенів  
Рава-Руської міської ради  
Львівського району Львівської області  
на 2024/2025 навчальний рік**

**СХВАЛЕНО**

рішенням педагогічної ради школи

Протокол № 1 від 26.08.2024 року

Голова педагогічної ради \_\_\_\_\_ **Я.Сухович**

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Директор закладу

загальної середньої освіти \_\_\_\_\_ **Я.Сухович**

**НАДАНО ЧИННОСТІ ТА ВВЕДЕНО В ДІЮ**

Наказ № 82/01-20 від 29 серпня 2024 року

## **Зміст освітньої програми**

1. Пояснювальна записка
2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою
3. Загальний обсяг навчального навантаження
4. Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями
5. Перелік варіантів типових навчальних планів, програм та модельних навчальних програм
6. Форми організації освітнього процесу та методи навчання
7. Опис інструментів оцінювання
8. Навчальні плани. Додатки 1-4

## 1. Пояснювальна записка

Липницький заклад загальної середньої освіти Рава-Руської міської ради знаходиться в комунальній власності, є юридичною особою, має печатку, штамп.

Розташований за адресою: 80318, с. Липник вул. Гайові, 101 Львівського району Львівської області

Директор: Сухович Ярослав Романович

Свідоцтво про державну реєстрацію: Серія А01 №109313

Свідоцтво про атестацію:

Реквізити: Код ЄДРПОУ – 22356660, заклад обслуговує централізована бухгалтерія відділу освіти Рава-Руської міської ради.

Засновником освітнього закладу є Рава-Руська міська рада

Рік заснування: 1980.

За Статутом Липницький ЗЗСО I-III ступенів є комунальним закладом освіти, що забезпечує реалізацію права громадян на здобуття початкової, базової середньої освіти та повної загальної середньої освіти. Статут закладу затверджений рішенням XXIV сесії VIII демократичного скликання Рава-Руської міської ради від 02 вересня 2022 року № 33.

Освітня програма на 2023/2024 навчальний рік розроблена відповідно:

- Конституції України;
- Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»;
- Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року № 347);
- Інструкція про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затверджена наказом Міністерства освіти України від 15 квітня 1993 року №102 за погодженням з Мінпраці, ЦК профспілки працівників освіти і науки України, Мінфіном, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 27 травня 1993 року за № 56 (із змінами та доповненнями);
- постанови Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2017 р. № 684 «Про затвердження Порядку ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів» (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ від 19.09.2018 №806, від 17.07.2019 № 681);
- постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» із змінами, внесеними відповідно до постанови КМУ від 24 липня 2019 року. №688);
- постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р №898 «Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти»;
- постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011р. №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними відповідно до постанови КМУ від 07.08.2013р. №538, від 26.02.2020 № 143); розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. №988 «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 №903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції

реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»;

- наказу МОН України від 21.03.2018 №268 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти», зі змінами затвердженими наказом Міністерства освіти та науки України від 08.10.2019 №1272;

- наказу МОН України від 08.10.2019 №1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти»;

- наказу МОН України від 19.02.2021 №235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»;

- наказу МОН України від 20.04.2018 №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;

- наказу МОН України від 20.04.2018 р. № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки від 28.11.2019 №1493 наказом Міністерства освіти і науки України від 31.03.2020 №464 );

- наказу МОН від 13.07.2021 №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»;

- наказу МОН України від 02.08.2024 №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»;

- наказу МОН України від 05.05.2008 №371 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти»;

- наказу МОН України від 13.04.2011 №329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»;

- наказу Міністерства освіти і науки України від 20 лютого 2002 року №128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних», Порядок поділу класів на групи при вивченні окремих предметів загальноосвітніх навчальних закладах (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти №572 від 09.10.2002, № 921 від 17.08.2012, №401 від 08.04.2016);

- наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року №8, (із змінами внесеними наказами МОН України від 06.06.2016 № 624, від 24.04.2017 №635, від 10.07.2019 №955, від 10.02.2021 №160) «Про затвердження Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти»;

- наказу МОН України від 25.04.2013 №466 «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» (із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства освіти і науки від 01.06.2013 №660, від 14.07.2015 №761, від 08.09.2020 №1115);

- наказу МОН України від 14.07.2015 № 762 «Про затвердження Порядку переведення учнів закладу загальної середньої освіти на наступний рік навчання (із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства освіти і науки від 08.05.2019 № 621, від 01.03.2021 № 268);

- наказу МОН України від 16.04.2018 №367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»;
- наказу Міністерства освіти і науки України «Про деякі питання документів про загальну середню освіту» від 16 жовтня 2018 року № 1109;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 07 грудня 2018 року № 1369 «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації»;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 23 квітня 2019 року № 536. « Про затвердження Положення про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти»
- листа МОН України від 01.02.2018 №1/9-74 «Щодо застосування державної мови в освітній галузі»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 02.04.2018 р. №1/9-190 «Щодо скороченої тривалості уроку для учнів початкової школи»;
- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205.

У 2024/2025 навчальному році функціонуватимуть 11 класів, в яких навчатимуться 127 учнів.

Головною метою освітнього закладу є надання якісних освітніх послуг, виховання учнів в дусі патріотичного обов'язку, виявлення та розвиток обдарувань, соціалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і здобуття освіти упродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності, дбайливого ставлення до родини, своєї країни, довкілля.

Основним завданням освітнього закладу є:

1. Створення безпечного освітнього середовища, що сприяє збереженню і зміцненню здоров'я дітей, формуванню позитивних мотивацій на здоровий спосіб життя, вільного від будь-яких проявів насильства, дискримінації, булінгу, цькування та забезпечення прав, свобод та інтересів дітей.
2. Безперервний процес підвищення ефективності освітнього процесу з одночасним урахуванням потреб суспільства, потреб особистості учня. Цьому сприяє застосування новітніх досягнень педагогіки та психології, використання інноваційних технологій навчання, комп'ютеризація освітнього процесу.
3. Різнобічний розвиток індивідуальності дитини на основі виявлення її задатків і здібностей, формування ціннісних орієнтацій, задоволення інтересів і потреб.
4. Збереження і зміцнення морального, фізичного і психічного здоров'я вихованців; виховання школяра як громадянина України, національно свідомої, вільної, демократичної, життєво і соціально компетентної особистості, здатної здійснювати самостійний вибір і приймати відповідальні рішення у різноманітних життєвих ситуаціях.
5. Формування у школярів бажання і уміння вчитися, виховання потреби і здатності до навчання упродовж усього життя, вироблення умінь практичного і творчого застосування здобутих знань.
6. Становлення в учнів цілісного наукового світогляду, загальнонаукової,

загальнокультурної, технологічної, комунікативної і соціальної компетентностей на основі засвоєння системи знань про природу, людину, суспільство, культуру, виробництво, оволодіння засобами пізнавальної і практичної діяльності;

7. Виховання в учнів любові до праці, забезпечення умов для їх життєвого і професійного самовизначення, формування готовності до свідомого вибору і оволодіння майбутньою професією;

8. Виховання школяра як людини моральної, відповідальної, з розвиненим естетичним і етичним ставленням до навколишнього світу і самої себе;

9. Запровадження в школі інноваційних підходів, форм, методів і засобів навчання;

10. Забезпечення ефективної взаємодії та співпраці всіх учасників освітнього процесу.

Відповідно до статті 9 Закону України «Про освіту», в закладі основними формами здобуття освіти є:

- інституційна: очна (денна), дистанційна;
- дистанційна (за потреби);
- індивідуальна (екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж) (за потреби).

Очна (денна) форма здобуття освіти, передбачає безпосередню участь здобувачів освіти в освітньому процесі, навчання в одну зміну, тривалість навчального тижня – 5 днів.

Дистанційна форма, передбачає здобуття освіти за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, що функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій, навчання в одну зміну, тривалість навчального тижня – 5 днів;

Екстернатна форма здобуття освіти передбачає організацію навчання здобувачів освіти, за яким освітня програма повністю засвоюється здобувачем самостійно, а оцінювання результатів навчання та присудження освітньої кваліфікації здійснюються відповідно до законодавства.

Педагогічний патронаж - це спосіб організації освітнього процесу педагогічними працівниками, що передбачає забезпечення ними засвоєння освітньої програми здобувачем освіти, який за психофізичним станом або з інших причин, визначених законодавством, зокрема з метою забезпечення доступності здобуття освіти, потребує такої форми. У цьому навчальному році одна дитина навчатиметься індивідуально (педагогічний патронаж).

Сімейна (домашня) форма здобуття освіти - це спосіб організації освітнього процесу дітей самостійно їхніми батьками для здобуття формальної (дошкільної, повної загальної середньої) та/або неформальної освіти. Відповідальність за здобуття освіти дітьми на рівні не нижче стандартів освіти несуть батьки. Оцінювання результатів навчання та присудження освітніх кваліфікацій здійснюються відповідно до законодавства. У цьому навчальному році, у зв'язку із перебуванням сімей за кордоном, згідно заяв батьків, на сімейній формі здобуття освіти пеербуватимуть 7 учнів.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітній процес у закладі організовується в межах навчального року, що розпочинається у День знань - 2 вересня, триває не менше 175 навчальних днів і

закінчується не пізніше 1 липня наступного року.

Навчальні заняття для учнів 1-11 класів організовуються за семестровою системою – 175 навчальних днів:

I семестр – з 02 вересня по 20 грудня 2023 року,

II семестр – з 15 січня по 06 червня 2024 року.

Впродовж навчального року для учнів 1- 11 класів проводяться канікули:

- осінні - з 28 жовтня по 03 листопада 2024 року;

- зимові - з 23 грудня 2023 року по 12 січня 2025 року;

- весняні - з 24 березня по 30 березня 2025 року.

Вихідні та святкові дні, протягом навчального періоду визначаються урядовими постановами (на період військового стану - скасовуються).

Початок занять о 09 год.00 хв.

Всі позаурочні заходи закінчуються не пізніше 16.30 год.

Гурткова робота за окремим розкладом.

Тривалість уроків:

- у 1 класі – 35 хвилин;

- у 2-4 класах – 40 хвилин;

- у 5-11 класах - 45 хвилин.

Тривалість перерв:

| 1 клас:          | 2-4 класи:       | 5-11 класи:      |
|------------------|------------------|------------------|
| 1 перерва 20 хв. | 1 перерва 15 хв. | 1 перерва 10 хв. |
| 2 перерва 40 хв. | 2 перерва 25 хв. | 2 перерва 20 хв. |
| 3 перерва 40 хв. | 3 перерва 25 хв. | 3 перерва 20 хв. |
| 4 перерва 20 хв. | 4 перерва 15 хв. | 4 перерва 10 хв. |
|                  |                  | 5 перерва 10 хв. |
|                  |                  | 6 перерва 10 хв. |

На кожному уроці в 1-4 класах через 15 хв., а у 5-11 класах один раз на урок проводяться руханки.

#### Тривалість уроків

| Початкова              |                        |
|------------------------|------------------------|
| 1 клас                 | 2-4 клас               |
| 1 урок – 9.00 – 9.35   | 1 урок – 9.0 – 9.40    |
| 2 урок – 9.55 – 10.30  | 2 урок – 9.55 – 10.35  |
| 3 урок – 11.00 – 11.35 | 3 урок – 11.00 – 11.40 |
| 4 урок – 12.05 - 12.35 | 4 урок – 12.05 - 12.35 |
|                        | 5 урок – 13.00 – 13.40 |
| Базова (5-9 клас)      | Середня (10-11 клас)   |
| 1 урок – 9.30 – 9.45   | 1 урок – 9.30 – 9.45   |
| 2 урок – 9.55 – 10.40  | 2 урок – 9.55 – 10.40  |
| 3 урок – 11.00 – 11.45 | 3 урок – 11.00 – 11.45 |
| 4 урок – 12.05 - 12.50 | 4 урок – 12.05 - 12.50 |
| 5 урок – 13.00 – 13.45 | 5 урок – 13.00 – 13.45 |
| 6 урок – 13.55 – 14.40 | 6 урок – 13.55 – 14.40 |
| 7 урок – 14.50 – 15.35 | 7 урок – 14.50 – 15.35 |

Режим дня в закладі підпорядкований створенню оптимальних умов для здійснення успішної освітньої діяльності. Розклад уроків складається з урахуванням динаміки працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру,

чергування видів діяльності і раціонального розподілу навчального навантаження.

Закінчується навчальний рік проведенням державної підсумкової атестації випускників початкової, базової школи та повної загальної освіти у формі ЗНО.

## **2.Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою**

### ***Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти.***

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

### ***Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.***

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

### ***Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти).***

Повна загальна середня освіта (профільна освіта) здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти) цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

### 3. Загальний обсяг навчального навантаження

Розподіл навчального навантаження здійснено за навчальними предметами та класами. Детальний розподіл на тиждень окреслено у навчальному плані відповідного класу.

| Клас         | Кількість годин на тиждень | Кількість годин на рік |
|--------------|----------------------------|------------------------|
| 1 клас       | 23                         | 805                    |
| 2 клас       | 25                         | 875                    |
| 3 клас       | 26                         | 910                    |
| 4 клас       | 26                         | 910                    |
| <b>Разом</b> | <b>100</b>                 | <b>3500</b>            |
| 5 клас       | 31                         | 1085                   |
| 6 клас       | 34                         | 1190                   |
| 7 клас       | 35                         | 1225                   |
| 8 клас       | 36                         | 1260                   |
| 9 клас       | 36                         | 1260                   |
| <b>Разом</b> | <b>172</b>                 | <b>6020</b>            |
| 10 клас      | 38                         | 1330                   |
| 11 клас      | 38                         | 1330                   |
| <b>Разом</b> | <b>76</b>                  | <b>2660</b>            |

Навчальний план освітнього закладу дає цілісне уявлення про зміст і структуру кожного рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети та охоплює інваріантну та варіативну складову.

Інваріантна складова забезпечує реалізацію змісту освіти на рівні стандарту та розрахована на формування у кожного учня ключових компетентностей; варіативна складова поділена на блоки: поглиблене вивчення предметів, додатковий час на предмети інваріантної складової, курси та факультативи.

Розподіл годин між окремими курсами здійснюється за відповідними навчальними програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України. Предмети інваріантної складової навчального плану, що не мають цілої кількості годин, будуть викладатися протягом навчального року за розкладом.

Враховуючи освітні потреби та інтереси здобувачів освіти, побажання батьків, результати анкетування та опитування, фахову підготовку педагогічних кадрів у 5 класі максимальну кількість годин виділено на інформатику.

Враховуючи кадрове та матеріально-технічне забезпечення, за результатами анкетування учнів обрано такі модулі для вивчення предмета “Фізична культура”, “Футбол”, “Легка атлетика”, “Гімнастика”, “Волейбол”, “Баскетбол”.

Із трудового навчання, технологій такі об’єкти проєктно-технологічної діяльності:

6 клас: Листівка, лялька – мотанка, об’ємна м’яка іграшка, декоративні квіти, писанка, брелок, прикраси із свічок.

7 клас: Рамка для фото, підставка під горнятко, текстильна лялька, технологічний одяг для кухні, штучні квіти.

8 клас: Панно, поясний швейний виріб, краватка – метелик, пов'язка, іграшка, заколка для волосся.

9 клас: Нове життя старим речам, корисні речі для інтер'єра, вироби для власних потреб.

10 клас: Техніки декоративно-ужиткового мистецтва, креслення.

11 клас: Техніки декоративно-ужиткового мистецтва, креслення.

Курси за вибором, вводяться до навчального плану з урахуванням інтересів та потреб учнів і спрямовані на забезпечення допрофільності навчання та поглиблення предметів інваріантної складової, розширення загальнокультурного кругозору дітей та розвитку їх творчих здібностей.

Інваріантна складова забезпечує реалізацію змісту освіти на рівні Державного стандарту. Варіативна складова враховує додатковий час на окремі предмети, що надає можливість доповнити державний стандарт з метою надання більш якісної освіти та сформована відповідно з розробленими МОН України методичними рекомендаціями з питань викладання окремих предметів.

У 4 класі 1 годині виділено на індивідуальні заняття з української мови.

5 - 7 класи працюватимуть за програмою НУШ. Викладатимуться міжгалузеві три інтегровані курси: “Здоров’я, безпека та добробут”, “Досліджуємо історію і суспільство” – по 1 год. та “Мистецтво” – 2 год., по 2 год виділено також на вивчення другої іноземної мови – англійської. У 5, 6 класах вивчатиметься предмет етика за рахунок перерозподілу годин навчального плану.

8 і 9 класи працюватимуть за програмою, що передбачає вивчення двох іноземних мов (німецької та англійської), запроваджено вивчення однієї години варіативного курсу “Основи християнської етики”. Для якісної підготовки учнів 9 класу до ЗНО та ДПА – по 1 год. на індивідуальні заняття та консультації з математики.

У 10-11 класах із варіативної складової виділено по 1 годині на виконання програми з математики. Для продовження вивчення другої (англійської) іноземної мови у старшій школі введено курс за вибором “Англійська мова” - по 2 год. Передбачено факультативи “Основи християнської етики”. Для якісної підготовки до ЗНО та ДПА у 11 класі введені індивідуальні заняття та консультації з української мови (1 год.), математики та історії – по 0,5 год.

У відповідності до Типових навчальних планів для загальноосвітніх навчальних закладів гранично допустиме навантаження не перевищує допустимої сумарної кількості годин тижневого навантаження учнів, встановленої Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти, затвердженими наказом МОЗ України від 25.09.2020 року № 2205.

Години фізичної культури не враховані при визначенні гранично допустимого навантаження.

Навчальні плани закладу спрямовані на задоволення освітніх запитів і потреб учнів та їх батьків. При складанні навчального плану враховано реальний стан навчально-методичного та кадрового забезпечення освітнього процесу в закладі. Такі структура та зміст навчального плану спрямовують організацію освітнього процесу в закладі на розкриття та розвиток творчих здібностей учнів, створюють

умови для майбутнього професійного самовизначення та самореалізації, а також формуванню та реалізації життєвих планів учнів.

#### **4.Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями**

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України 21 лютого 2018 р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688), Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р №898, Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затверджених Кабінетом Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392( із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ№ 538 від 07.08.2013, № 143 від 26.02.2020) визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної галузі та навчальних програм.

Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів 1-5 класів:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Наскрізними в усіх ключових компетентностях є такі вміння:

1) читати з розумінням, що передбачає здатність до емоційного, інтелектуального, естетичного сприймання і усвідомлення прочитаного, розуміння інформації, записаної (переданої) у різний спосіб або відтвореної технічними пристроями, що охоплює, зокрема, уміння виявляти приховану і очевидну інформацію, висловлювати припущення, доводити надійність аргументів, підкріплюючи власні висновки фактами та цитатами з тексту, висловлювати ідеї, пов'язані з розумінням тексту після його аналізу і добору контраргументів;

2) висловлювати власну думку в усній і письмовій формі, тобто словесно передавати власні думки, почуття, переконання, зважаючи на мету та учасників комунікації, обираючи для цього відповідні мовленнєві стратегії;

3) критично і системно мислити, що виявляється у визначенні характерних ознак явищ, подій, ідей, їх взаємозв'язків, умінні аналізувати та оцінювати доказовість і вагомість аргументів у судженнях, зважати на протилежні думки та контраргументи, розрізняти факти, їх інтерпретації, розпізнавати спроби маніпулювання даними, використовуючи різноманітні ресурси і способи оцінювання якості доказів, надійності джерел і достовірності інформації;

4) логічно обґрунтовувати позицію на рівні, що передбачає здатність висловлювати послідовні, несуперечливі, обґрунтовані міркування у вигляді суджень і висновків, що є виявом власного ставлення до подій, явищ і процесів;

5) діяти творчо, що передбачає креативне мислення, продукування нових ідей, добросчесне використання чужих ідей та їх доопрацювання, застосування власних знань для створення нових об'єктів, ідей, уміння випробовувати нові ідеї;

6) виявляти ініціативу, що передбачає активний пошук і пропонування рішень для розв'язання проблем, активну участь у різних видах діяльності, їх ініціювання, прагнення до лідерства, уміння брати на себе відповідальність;

7) конструктивно керувати емоціями, що передбачає здатність розпізнавати власні емоції та емоційний стан інших, сприймати емоції без осуду, адекватно реагувати на конфліктні ситуації, розуміти, як емоції можуть допомагати і заважати в діяльності, налаштовуючи себе на пошук внутрішньої рівноваги, конструктивну комунікацію, зосередження уваги, продуктивну діяльність;

8) оцінювати ризики, що передбачає вміння розрізняти прийнятні і неприйнятні ризики, зважаючи на істотні фактори;

9) приймати рішення, що передбачає здатність обирати способи розв'язання проблем на основі розуміння причин та обставин, які призводять до їх виникнення, досягнення поставлених цілей з прогнозуванням та урахуванням можливих ризиків та наслідків;

10) розв'язувати проблеми, що передбачає вміння аналізувати проблемні ситуації, формулювати проблеми, висувати гіпотези, практично їх перевіряти та обґрунтовувати, здобувати потрібні дані з надійних джерел, презентувати та аргументувати рішення;

11) співпрацювати з іншими, що передбачає вміння обґрунтовувати переваги взаємодії під час спільної діяльності, планувати власну та групову роботу, підтримувати учасників групи, допомагати іншим і заохочувати їх до досягнення спільної мети.

Вимоги до результатів навчання учнів визначено за такими освітніми галузями:

мовно-літературна;  
математична;  
природнича;  
технологічна;  
інформатична;  
соціальна і здоров'язбережувальна;  
громадянська та історична;  
мистецька;  
фізична культура.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів складаються з таких компонентів:

групи результатів навчання учнів, що охоплюють споріднені загальні результати;

спільні для всіх рівнів загальної середньої освіти загальні результати навчання учнів, через які реалізується компетентнісний потенціал галузі;

конкретні результати навчання учнів, що визначають їх навчальний прогрес за освітніми циклами;

орієнтири для оцінювання, на основі яких визначається рівень досягнення учнями результатів навчання на завершення відповідного циклу.

Обов'язкові результати навчання учнів позначено індексами, в яких: скорочений буквенний запис означає освітню галузь, до якої належить обов'язковий результат навчання; цифра на початку індексу вказує на порядковий номер року навчання (класу), на завершення якого очікується досягнення результату навчання; перша цифра після буквеного запису до крапки означає номер групи результатів навчання; цифра після крапки означає номер загального результату навчання; наступна цифра означає номер конкретного результату навчання; остання цифра означає номер орієнтира для оцінювання відповідного навчального результату.

Результати навчання в 6-11 класах повинні робити внесок у формування таких ключових компетентностей учнів.

| з/п | Ключові компетентності                                       | Компоненти                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----|--------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     | Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами | <p><i>Уміння:</i> ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p><i>Ставлення:</i> розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>                                                                                                                                   |
|     | Спілкування іноземними мовами                                | <p><i>Уміння:</i> здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p><i>Ставлення:</i> критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно</p> |

|  |                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--|-----------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |                                                           | <p>до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|  | Математична компетентність                                | <p><i>Уміння:</i> оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p><i>Ставлення:</i> усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p> |
|  | Основні компетентності у природничих науках і технологіях | <p><i>Уміння:</i> розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p><i>Ставлення:</i> усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|  | Інформаційно-цифрова компетентність                       | <p><i>Уміння:</i> структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p><i>Ставлення:</i> критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>                                                                                                                                                                                                                                                                         |

|  |                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|--|------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>Уміння вчитися впродовж життя</p>           | <p><i>Уміння:</i> визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p><i>Ставлення:</i> усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> моделювання власної освітньої траєкторії</p>                                                                                                           |
|  | <p>Ініціативність і підприємливість</p>        | <p><i>Уміння:</i> генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p><i>Ставлення:</i> ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>                                                                                                                                      |
|  | <p>Соціальна і громадянська компетентності</p> | <p><i>Уміння:</i> висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p><i>Ставлення:</i> ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> |

|  |                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--|----------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |                                              | <i>Навчальні ресурси:</i> завдання соціального змісту                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|  | Обізнаність і самовираження у сфері культури | <p><i>Уміння:</i> грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p><i>Ставлення:</i> культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> математичні моделі в різних видах мистецтва</p>                                                                                                                                                                                                                                    |
|  | Екологічна грамотність і здорове життя       | <p><i>Уміння:</i> аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p><i>Ставлення:</i> усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p> |

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як “Екологічна безпека й сталий розвиток”, “Громадянська відповідальність”, “Здоров’я і безпека”, “Підприємливість і фінансова грамотність” спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі

міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцiї ключових i загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лiнii є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію освітнього середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

- окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою; предмети за вибором; роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізнi лiнii ключових компетентностей:

| Наскрізна лінія                      | Коротка характеристика                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|--------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Екологічна безпека й сталий розвиток | Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі. |

|                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Громадянська відповідальність           | <p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p> |
| Здоров'я і безпека                      | <p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>                                                                                                                                                 |
| Підприємливість і фінансова грамотність | <p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>                                                                                                                                                                                                                              |

Враховуючи призначення і місце школи в освітньому просторі заклад працює над досягненням таких цілей та задач:

- забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, базової, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог Державних стандартів;
- гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
- створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння освітніх програм;
- формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.

## 5. Перелік варіантів типових навчальних програм

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість

забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Програма початкової освіти окреслює підходи до організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Програма визначає загальний обсяг навчального навантаження на тиждень, забезпечує взаємозв'язки окремих предметів, їх інтеграцію та логічну послідовність вивчення, які будуть подані в рамках навчальних планів:

- 1-2 та 3-4 класи – Типовий навчальний план за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти (автор Савченко О.Я.), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743, додаток 1 до освітньої програми;

Освітня програма базової середньої освіти (5 клас) передбачає адаптаційний цикл базової середньої освіти. Навчальний план містить:

- перелік предметів, інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також перелік міжгалузевих інтегрованих курсів;
- рекомендований розподіл навчального навантаження між навчальними предметами, інтегрованими курсами обов'язковими для вивчення;
- додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, з урахуванням освітніх потреб учнів.

5–7 класи – за модельними навчальними програмами для 5-9 класів Нової української школи Рекомендованими Міністерством освіти і науки України. (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 No 795)

Освітня програма базової середньої освіти та повної загальної середньої освіти окреслює організацію закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Він охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Варіативна складова навчального плану визначена на основі побажань учнів та їх батьків, з урахуванням особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів та використовується на підсилення предметів інваріантної складової, запровадження факультативів, що розширюють світоглядне спрямування:

- 8-9 класи - Навчальний план закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання, складений відповідно таблиці 10 Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня», додаток 3 до освітньої програми;

- 10-11 класи, складений відповідно Таблиці 2 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 р. № 408, додаток 4 до освітньої програми.

Освітню програму укладено за освітніми галузями. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

#### Початкова школа

| Предмети                                                                                                                                                              | Класи | Програма                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Українська мова, літературне читання, англійська мова, математика, я досліджую світ, дизайн і технології, музика, образотворче мистецтво, фізична культура            | 1-2   | Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Савченко О.Я (1-2 класи), затверджена наказом МОН України від 12.08.2022 № 743 |
| Українська мова, літературне читання, німецька мова, математика, я досліджую світ, інформатика, дизайн і технології, музика, образотворче мистецтво, фізична культура | 3-4   | Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Савченко О.Я (3-4 класи), затверджена наказом МОН України від 12.08.2022 № 743 |

#### 5 – 7 класи. Модельні навчальні програми НУШ (5-9 класи)

Рекомендовані Міністерством освіти і науки України.

(наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 No 795)

- [Українська мова 5-6 кл. Голуб та ін.](#)
- [Українська мова 7-9 кл. Заболотний та ін.](#)
- [Українська література 5-6 кл. Чумарна та ін.](#)
- [Українська література 7-9 кл. Заболотний та ін.](#)
- [Зарубіжна література 5-9 кл. Ніколенко та ін.](#)
- [Іноземна мова 5-9 кл. Редько та ін.](#)
- [Друга іноземна мова 5-9 кл. Редько та ін.](#)
- [Пізнаємо природу 5-6 кл. Біда та ін.](#)
- [Географія 6-9 кл. Запотоцький та ін.](#)
- [Фізика 7-9 кл. Кременський та ін.](#)
- [Біологія 7-9 кл. Балан та ін.](#)
- [Хімія 7-9 кл. Григорович](#)
- [Математика 5-6 кл. Істер](#)
- [Математика 7-9 кл. \(інтегрований курс\) Істер](#)
- [Досліджуємо історію і суспільство 5-6 кл. Васильків та ін.](#)
- [Історія України 7-9 кл. Бурлака та ін.](#)
- [Всесвітня історія 7-9 кл. Пошетун та ін.](#)
- [Здоров'я, безпека та добробут 5-6 кл. Шиян та ін.](#)
- [Здоров'я, безпека та добробут 7-9 кл. \(інтегрований курс\) Шиян та ін.](#)
- [Підприємництво і фінансова грамотність 8-9 кл. Панченко](#)
- [Етика 5-6 кл. Ашортія та ін.](#)
- [Інформатика 5-6 кл. Ривкінд та ін.](#)
- [Інформатика 7-9 кл. Ривкінд та ін.](#)
- [Мистецтво 5-6 кл. Масол та ін.](#)
- [Мистецтво 7-9 кл. \(інтегрований курс\) Кондратова](#)
- [Фізична культура 5-9 кл. Баженов та ін.](#)

- [Технології 5-6 кл. Ходзицька та ін.](#)
- [Технології 7-9 кл. Ходзицька та ін.](#)

Спираючись на модельні навчальні програми, заклад освіти розробив навчальні програми предметів, інтегрованих курсів, що мають містити опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами. Навчальні програми, що розроблені на основі модельних навчальних програм, затверджуються педагогічною радою закладу освіти.

#### Навчальні програми 8-11 класи

##### Українська мова

| Класи | Програма                                                                                                                                                           |
|-------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8-9   | УКРАЇНСЬКА МОВА. 6–9 класи<br>Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 року № 804 |
| 10-11 | Навчальна програма "Українська мова (профільний рівень). 10-11 класи", затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 року № 1407                                  |

##### Українська література

|       |                                                                                                                                                                   |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8-9   | УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 |
| 10-11 | Навчальна програма "Українська література (профільний рівень). 10-11 класи", затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 року № 1407                           |

##### Німецька мова

|       |                                                                                                                                                                |
|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8-9   | ІНОЗЕМНІ МОВИ. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 року № 804 |
| 10-11 | Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 10-11 класи іноземна мова. Рівень стандарту. Затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 року № 1407      |

##### Англійська мова

|     |                                                                                                                                                                |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8-9 | ІНОЗЕМНІ МОВИ. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 року № 804 |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

##### Зарубіжна література

|     |                                                                                                                                                                                                                   |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8-9 | ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА. 5–9 класи. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти із зарубіжної літератури 6-9 класи, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 року № 698 |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|       |                                                                                                                                                                                                                          |
|-------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 10-11 | ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА. Рівень стандарту. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти із зарубіжної літератури 6-9 класи, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 року № 698 |
|-------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

#### Історія України. Всесвітня історія

|      |                                                                                                                                                                                               |
|------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8-11 | ІСТОРІЯ УКРАЇНИ. ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ. 1–11 класи. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 року № 698 |
|------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

#### Основи правознавства

|   |                                                                                                                                                                      |
|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 9 | ПРАВОЗНАВСТВО. 9 клас. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 року № 698 |
|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

#### Громадянська освіта

|    |                                                                                                                                                                                      |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 10 | Навчальна програма з громадянської освіти (інтегрований курс) для 10 класів загальноосвітніх шкіл, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 року № 698 |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

#### Музичне мистецтво

|     |                                                                                                                                                                    |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8-9 | МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО. 8-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 року № 804 |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

#### Образотворче мистецтво

|     |                                                                                                                                                                         |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8-9 | ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО. 8–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 року № 804 |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

#### Математика.Алгебра.Геометрія

|       |                                                                                                                                                             |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8-9   | МАТЕМАТИКА. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 року № 804 |
| 10-11 | Навчальна програма "Математика (рівень стандарту). 10-11 класи", затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 року № 1407                                 |

#### Біологія

|       |                                                                                                                                                      |
|-------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8-9   | БІОЛОГІЯ. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 |
| 10-11 | Біологія і екологія. 10-11 класи (рівень стандарту). Навчальна програма для ЗЗСО, затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 року № 1407         |

#### Географія

|       |                                                                                                                                                                                         |
|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8-9   | ГЕОГРАФІЯ. 6–9 класи. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 року № 698                     |
| 10-11 | Географія. 10-11 класи. Рівень стандарту. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 року № 698 |

## Фізика

|       |                                                                                                                                                                                                           |
|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8-9   | ФІЗИКА. 7–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 року № 804                                                   |
| 10-11 | Фізика 10-11" (рівень стандарту та профільний рівень), авторського колективу Національної академії наук України під керівництвом Локтева В.М., затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 року № 1407 |

## Хімія

|       |                                                                                                                                                        |
|-------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8-9   | ХІМІЯ. 7–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 року № 804 |
| 10-11 | Хімія. 10-11 класи (рівень стандарту). Навчальна програма для ЗЗСО, затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 року № 1407                         |

## Трудове навчання

|     |                                                                                                                                                                   |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8-9 | ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 року № 804 |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Технології

|       |                                                                                                                        |
|-------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 10-11 | Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 року № 1407 |
|-------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Інформатика

|       |                                                                                                                                                             |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8-9   | ІНФОРМАТИКА 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 року № 804 |
| 10-11 | Навчальна програма "Інформатика (рівень стандарту). 10-11 класи", затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 року № 1407                                |

## Основи здоров'я

|     |                                                                                                                                                                  |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8-9 | ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я. 6–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 року № 804 |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Фізична культура

|       |                                                                                                                                                                      |
|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8-9   | НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ для загальноосвітніх навчальних закладів 5–9 класи (затверджена наказом МОН від 03 серпня 2022 року № 698)                    |
| 10-11 | НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ для загальноосвітніх навчальних закладів 10 – 11 класи (рівень стандарту, затверджена наказом МОН від 03.08. 2022 року № 698) |

## Мистецтво

|     |                                                                                                                                                            |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8-9 | МИСТЕЦТВО. 8–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 року № 804 |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Захист України

|                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-----------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 10-11                             | Навчальна програма "Захист Вітчизни, для навчальних закладів системи загальної середньої освіти (рівень стандарту)", затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Астрономія</b>                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 11                                | Астрономія. (Рівень стандарту). Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 року № 1407                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Програми курсів за вибором</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 8                                 | УКРАЇНОЗНАВСТВО. Навчальна програма для учнів 5–11 класів закладів загальної середньої освіти України Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (лист МОН України від 10.08.2020 року № 1/11-5310).                                                                                                                                                                 |
| 8-9                               | ОСНОВИ ХРИСТИЯНСЬКОЇ ЕТИКИ. Навчальна програма курсу за вибором “Основи християнської етики 1-11 класи” для закладів загальної середньої освіти, схвалено для використання в освітньому процесі (протокол № 6 від 21.07.2022 року засідання експертної комісії з гром. освіти, правозн., етики та курсів мораль-ного спрямування) ДНУ “Інститут модернізації змісту освіти”. |
| 10-11                             | ОСНОВИ ХРИСТИЯНСЬКОЇ ЕТИКИ. Навчальна програма курсу за вибором “Основи християнської етики 1-11 класи” для закладів загальної середньої освіти, схвалено для використання в освітньому процесі (протокол № 6 від 21.07.2022 року засідання експертної комісії з гром. освіти, правозн., етики та курсів мораль-ного спрямування) ДНУ “Інститут модернізації змісту освіти”. |
| 10-11                             | АНГЛІЙСЬКА МОВА. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 10-11 класи іноземна мова. Рівень стандарту. Затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 року № 1407                                                                                                                                                                                                   |
| 10-11                             | МИСТЕЦТВО. Навчальна програма з мистецтва (рівень стандарту) для 10-11 класів загальноосвітніх шкіл, затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 року № 1407                                                                                                                                                                                                              |

## 6. Форми організації освітнього процесу та методи навчання

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Основною формою організації освітнього процесу є класно-урочна система. В освітньому процесі використовуються різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок; нетрадиційний урок тощо.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, форуми, семінари, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки - «суди», урок - дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Учням, які готуються здавати іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів. Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей. Ця форма організації як правило застосовується у класах з вечірньою формою здобуття освіти або для інших здобувачів профільної середньої освіти.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Практикується використання STEM – уроків, проектної діяльності, проведення Інженерних та STEM – тижнів.

За необхідності освітній процес може відбуватися з використанням дистанційних технологій та у змішаному режимі із застосуванням сучасних засобів комунікації та освітніх інструментів: проведення онлайн-занять через Zoom, Skype, GooqlMeet, Hangouts; розміщення заздалегідь записаних відеоуроків, презентацій від вчителів чи із зовнішніх освітніх ресурсів; ретельно підібраних завдань для самостійної роботи із подальшою перевіркою; використання безкоштовних вебсерверів та платформ, наприклад, Google Classroom, Moodle, Microsoft TeamsClassroom,; розміщення завдань та рекомендацій на сайті закладу; створення груп із батьками, учнями у соціальних мережах (Viber, Telegram, WhatsApp тощо); використання національної електронної платформи «Всеукраїнська школа онлайн», на якій розміщено уроки з усіх шкільних предметів для учнів 5-11 класів; використання освітнього проєкту «Навчання без меж» – спільний проєкт Міністерства освіти і науки України, Міністерства культури та інформаційної політики; спілкування в телефонному режимі; листування через електронну пошту тощо.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. Впроваджуються інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проєкти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

За потреби заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладу (закладів) освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

## **7.Опис інструментів оцінювання**

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада закладу загальної середньої освіти може прийняти рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента.

У закладі освіти розроблено систему оцінювання, що включає принципи, форми, методи, критерії, процедури та правила оцінювання. Розроблена система ґрунтується на національних критеріях та вимогах оцінювання, враховує національну шкалу оцінювання та ілюструє культуру оцінювання, сформовану закладом освіти. Оцінювання результатів навчання учнів у закладі здійснюється відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17), наказу МОН України №371 від 05.05.2008 «Про затвердження критеріїв

оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», наказу МОН України від 13.04.2011 №329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти», наказу МОН України від 21.08.2013 №1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти», наказу МОН «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти» від 13.07.2021 №813, Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, Методичних рекомендацій щодо заповнення Класного журналу учнів початкових класів, затверджених наказом МОН від 07.12.2018 №1362 (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН від 09.01.2020 № 21, № 1096 від 02.09.2020), Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 14.07 2015 № 762 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 08 травня 2019 року № 621).

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття початкової, базової середньої освіти, повної загальної середньої освіти вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації.

Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання та державна підсумкова атестація.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку. Поточне та підсумкове оцінювання результатів.

Важливим компонентом освітнього процесу в початкових класах НУШ є оцінювальна діяльність, що здійснюється на засадах компетентнісного, діяльнісного, суб'єкт- суб'єктного підходів та передбачає партнерську взаємодію вчителя, учнів та їхніх батьків або інших законних представників.

Однією з ключових рис в оцінюванні є підхід до вираження оцінки. На заміну узагальненій бальній оцінці навчальних досягнень учнів з предмета/курсу використовуватиметься вербальна оцінка окремих результатів навчання учня/учениці з предмета вивчення, інтегрованого курсу, яка окрім оцінювального судження про досягнення може ще називати і рівень результату навчання. Так, запроваджується поняття вербальної оцінки (оцінювальне судження) та рівневої оцінки (оцінювальне судження із зазначенням рівня результату). Вербальну і рівневу оцінку можна виражати як усно, так і письмово. Рівень результату навчання

рекомендовано визначати з урахуванням динаміки його досягнення та позначати буквами – «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий» (В). Результати оцінювання особистісних надбань учнів у 1-4 класах рекомендовано виражати вербальною оцінкою, об'єктивних результатів навчання у 1-2 класах – вербальною оцінкою, у 3-4 класах – або вербальною, або рівневою оцінкою за вибором закладу. Особливості організації оцінювання в певному класі можуть ініціюватися вчителем і бути затвердженими на засіданні педагогічної ради закладу.

Орієнтовна рамка оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів дозволяє забезпечити об'єктивність і точність результату оцінювання і покликана допомогти формувати оцінювальні судження та визначати рівень результату навчання.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють). Відповідно до Державного стандарту початкової освіти, отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі:

- формувального оцінювання, мета якого – відстеження особистісного розвитку учнів й опанування навчального досвіду;
- підсумкового оцінювання, мета якого – співвіднести навчальні досягнення учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Держстандартом або освітньою програмою.

Формувальне оцінювання розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно. Для ефективності формувального оцінювання буде дотримано алгоритм діяльності вчителя під час його організації:

1. формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей;
2. визначення разом з учнями критеріїв оцінювання;
3. формування суб'єктної позиції учнів у процесі оцінювання;
4. створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія);
5. коригування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання.

Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання учнів за рік. Під час такого оцінювання рекомендовано зіставляти навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними в освітніх програмах закладів з урахуванням Орієнтовної рамки оцінювання.

Основою для підсумкового оцінювання можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формувального оцінювання. Підсумкову оцінку за рік рекомендовано визначати з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

Оцінювання навчальних досягнень учнів основної та старшої школи здійснюється за 12-бальною шкалою. Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової

(самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та ін.) та Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти. Критерії, що розробляються вчителями спільно з учнями для оцінювання різних видів завдань, для різних занять або навчальних тем розміщуються в навчальних кабінетах або ж оголошуються перед початком виконанням робіт. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з усіх предметів розміщені на офіційному сайті закладу.

Основними видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі поурочного вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок. Формами поточного оцінювання є індивідуальне та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; зарисовки біологічних об'єктів; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів. Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основою для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу). Перед початком вивчення чергової теми всі учні ознайомлюються з тривалістю вивчення теми (кількість занять), кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення, умовами оцінювання. Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує: усунення безсистемності в оцінюванні, підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь, індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання, систематизацію й узагальнення навчального матеріалу, концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета. Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, всіх видів навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми та навчальної активності школярів.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік - на основі семестрових оцінок. При цьому вчителями враховується динаміка особистих навчальних досягнень учня/учениці з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо. Учень/учениця має право на підвищення семестрової оцінки.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. При виставленні річної оцінки враховуються: динаміка особистих навчальних досягнень учня/учениці з предмета протягом року, важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту, рівень узагальнення й уміння застосовувати набуті знання протягом навчального року тощо. Коригування семестрової оцінки проводиться згідно з пунктом 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496. Коригування річної оцінки проводиться згідно

з пунктами 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 14.07 2015 № 762 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 08 травня 2019 року № 621).

При оцінюванні навчальних досягнень учнів вчителі враховують характеристику відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність; якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність; сформованість предметних умінь і навичок; рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо; досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези); самостійність оцінних суджень. Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну. Глибина знань-усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань. Гнучкість знань- вміння учнів застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; вміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих. Міцність знань-тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях. Повнота знань -кількість знань, визначених навчальною програмою. Системність знань-усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших. Знання є складовою умінь учнів діяти. Уміння виявляються в різних видах діяльності і поділяються на розумові і практичні. Навички-дії доведені до автоматизму у результаті виконання вправ. Для сформованих навичок характерні швидкість і точність відтворення. Ціннісні ставлення виражають особистий досвід учнів, їх дії, переживання, почуття, які виявляються у відносинах до оточуючого-людей, явищ, природи, пізнання тощо.

## 8. НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ

**Додаток №1**  
 складений відповідно Таблиці 1  
 Типової освітньої програми ЗЗСО  
 розробленої під керівництвом Савченко О.Я.  
 МОН України  
 наказ №743 від 12.08.2022

### Навчальний план початкової школи

| № п\п | Освітня галузь                                                            | Навчальні предмети     | Кількість годин на тиждень у класах |     |     |     |
|-------|---------------------------------------------------------------------------|------------------------|-------------------------------------|-----|-----|-----|
|       |                                                                           |                        | I ступінь                           |     |     |     |
|       |                                                                           |                        | 1                                   | 2   | 3   | 4   |
| 1     | Мовно-літературна                                                         | Українська мова        | 3,5                                 | 3,5 | 3,5 | 3,5 |
| 2     |                                                                           | Літературне читання    | 3,5                                 | 3,5 | 3,5 | 3,5 |
| 3     |                                                                           | Німецька мова          |                                     | 3   | 3   | 3   |
| 4     |                                                                           | Англійська мова        | 2                                   |     |     |     |
| 5     | Математична                                                               | Математика             | 4                                   | 4   | 5   | 5   |
| 6     | Громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна, природнича | Я досліджую світ       | 3                                   | 3   | 3   | 3   |
| 7     | Інформатична                                                              | Інформатика            |                                     | 1   | 1   | 1   |
| 8     | Технологічна                                                              | Дизайн і технології    | 1                                   | 1   | 1   | 1   |
| 9     | Мистецька                                                                 | Музика                 | 1                                   | 1   | 1   | 1   |
| 10    |                                                                           | Образотворче мистецтво | 1                                   | 1   | 1   | 1   |
| 11    | Фізкультурна                                                              | Фізична культура*      | 3                                   | 3   | 3   | 3   |
|       |                                                                           |                        |                                     |     |     |     |
|       | Разом                                                                     |                        | 22                                  | 22  | 25  | 25  |

|                                                                                                                                       |                 |    |    |    |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|----|----|----|----|
|                                                                                                                                       |                 |    |    |    |    |
| <b>Індивідуальні заняття</b>                                                                                                          |                 | 1  | 1  | 1  | 1  |
| 1                                                                                                                                     | Українська мова | 1  | 1  |    | 1  |
| 2                                                                                                                                     | Математика      |    |    | 1  |    |
| Гранично допустиме навантаження на одного учня (без врахування часу на заняття з фізичної культури, індивідуальні та групові заняття) |                 | 20 | 22 | 23 | 23 |
| Всього фінансується з бюджету (сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових)                                          |                 | 23 | 25 | 26 | 26 |

\*-години фізичної культури не враховуються при визначення гранично допустимого навантаження учнів

Додаток № 2  
складений відповідно до Типової  
освітньої програми для 5-9 класів  
закладів загальної середньої освіти  
затвердженої наказом МОН України  
від 19.02.2021 №235

### Навчальний план 5 -7 класів НУШ

| п\п | Освітня галузь                     | Інтегровані курси                 | Навчальні предмети    | Годин на тиждень |        |        |
|-----|------------------------------------|-----------------------------------|-----------------------|------------------|--------|--------|
|     |                                    |                                   |                       | 5 клас           | 6 клас | 7 клас |
| 1   | Мовно-літературна                  |                                   | Українська мова       | 4                | 4      | 4      |
| 2   |                                    |                                   | Українська література | 2                | 2      | 2      |
| 3   |                                    |                                   | Зарубіжна література  | 1,5              | 1,5    | 1      |
| 4   |                                    |                                   | Німецька мова         | 3                | 3,5    | 3,5    |
| 5   |                                    |                                   | Англійська мова       | 2                | 2      | 2      |
| 6   | Математична                        | Математика                        |                       | 5                | 5      | 5      |
| 7   | Природнича                         | Пізнаємо природу                  |                       | 2                | 1      |        |
|     |                                    |                                   | Географія             |                  | 2      | 2      |
|     |                                    |                                   | Біологія              |                  |        | 2      |
|     |                                    |                                   | Фізика                |                  |        | 2      |
|     |                                    |                                   | Хімія                 |                  |        | 1      |
| 8   | Соціальна та здоров'язбережувальна | Здоров'я, безпека та добробут     |                       | 1                | 1      | 1      |
| 9   | Громадянська та історична          | Досліджуємо історію і суспільство |                       | 1                | 2      |        |
|     |                                    |                                   | Історія України       |                  |        | 1      |
|     |                                    |                                   | Всесвітня історія     |                  |        | 1      |
| 10  | Технологічна                       |                                   | Технології            | 2                | 1      | 1      |
| 11  | Інформаційна                       |                                   | Інформатика           | 1,5              | 1,5    | 1,5    |
| 12  | Мистецька                          | Мистецтво                         |                       | 2                | 2      | 2      |

|                                                                                                                                                       |                  |  |                   |            |             |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|--|-------------------|------------|-------------|-----------|
| 13                                                                                                                                                    | Фізична культура |  | Фізична культура* | 3          | 3           | 3         |
| Разом                                                                                                                                                 |                  |  |                   | <b>30</b>  | <b>31,5</b> | <b>35</b> |
| Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять |                  |  |                   | <b>0,5</b> | <b>0,5</b>  |           |
| Етика                                                                                                                                                 |                  |  |                   | 0,5        | 0,5         |           |
| Вакансія (резерв)                                                                                                                                     |                  |  |                   | <b>0,5</b> | <b>2</b>    |           |
| К-ть годин, що фінансуються (без урахування поділу класів на групи)                                                                                   |                  |  |                   | <b>31</b>  | <b>34</b>   | <b>35</b> |
| Гранично допустиме навантаження на одного учня                                                                                                        |                  |  |                   | 28         | 31          | 32        |

\*-години фізичної культури не враховуються при визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Додаток № 3  
складений відповідно Таблиці 1 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.18 р. № 405

### Навчальний план 8 – 9 класи

| п\п                  | Навчальні предмети     | Кількість годин на тиждень у класах |     |
|----------------------|------------------------|-------------------------------------|-----|
|                      |                        | II ступінь                          |     |
|                      |                        | 8                                   | 9   |
| Інваріантна складова |                        |                                     |     |
| 1                    | Українська мова        | 2                                   | 2   |
| 2                    | Українська література  | 2                                   | 2   |
| 3                    | Німецька мова          | 2                                   | 2   |
| 4                    | Англійська мова        | 2                                   | 2   |
| 5                    | Зарубіжна література   | 2                                   | 2   |
| 6                    | Історія України        | 1,5                                 | 1,5 |
| 7                    | Всесвітня історія      | 1                                   | 1   |
| 8                    | Основи правознавства   |                                     | 1   |
| 9                    | Мистецтво              | 1                                   | 1   |
| 10                   | Музичне мистецтво      |                                     |     |
| 11                   | Образотворче мистецтво |                                     |     |
| 12                   | Математика             |                                     |     |
| 13                   | Алгебра                | 2                                   | 2   |
| 14                   | Геометрія              | 2                                   | 2   |
| 15                   | Природознавство        |                                     |     |
| 16                   | Біологія               | 2                                   | 2   |
| 17                   | Географія              | 2                                   | 1,5 |
| 18                   | Фізика                 | 2                                   | 3   |
| 19                   | Хімія                  | 2                                   | 2   |
| 20                   | Трудове навчання       | 1                                   | 1   |
| 21                   | Інформатика            | 2                                   | 2   |

|                                                |                            |             |           |
|------------------------------------------------|----------------------------|-------------|-----------|
| 22                                             | Основи здоров'я            | 1           | 1         |
| 23                                             | Фізична культура*          | 3           | 3         |
|                                                | Разом                      | <b>32,5</b> | <b>34</b> |
| <b>Варіативна складова</b>                     |                            | <b>3,5</b>  | <b>2</b>  |
| <b>Курси за вибором</b>                        |                            | <b>0,5</b>  |           |
| 1                                              | Основи християнської етики | 0,5         |           |
| <b>Факультативи</b>                            |                            |             |           |
|                                                |                            |             |           |
| <b>Індивідуальні заняття та консультації</b>   |                            | <b>3</b>    | <b>2</b>  |
| 1                                              | Математика                 |             | 1         |
|                                                |                            |             |           |
|                                                | <b>Вакансія (резерв)</b>   | <b>3</b>    | <b>1</b>  |
| Гранично допустиме навантаження на одного учня |                            | 33          | 33        |
| Всього (без урахування поділу класів на групи) |                            | <b>36</b>   | <b>36</b> |

\*-години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Додаток № 4  
складений відповідно Таблиці 2,3  
Типової освітньої програми закладів  
загальної середньої освіти III ступеня,  
затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 р. № 408

### Навчальний план 10-11 класи (старша школа)

| п\п                  | Навчальні предмети                                  | Кількість годин на тиждень у класах |     |
|----------------------|-----------------------------------------------------|-------------------------------------|-----|
|                      |                                                     | ІІІ ступінь                         |     |
|                      |                                                     |                                     | 10  |
| Інваріантна складова |                                                     |                                     |     |
| 1                    | Українська мова                                     | 2                                   | 2   |
| 2                    | Українська література                               | 2                                   | 2   |
| 3                    | Зарубіжна література                                | 1                                   | 1   |
| 4                    | Німецька мова                                       | 2                                   | 2   |
| 5                    | Історія України                                     | 1,5                                 | 1,5 |
| 6                    | Всесвітня історія                                   | 1                                   | 1   |
| 7                    | Громадянська освіта                                 | 2                                   |     |
| 8                    | Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія) | 3+1                                 | 3+1 |
| 9                    | Біологія, екологія                                  | 2                                   | 2   |
| 10                   | Географія                                           | 1,5                                 | 1   |
| 11                   | Фізика                                              | 3                                   | 3   |
| 12                   | Астрономія                                          |                                     | 1   |
| 13                   | Хімія                                               | 1,5                                 | 2   |
| 14                   | Захист України                                      | 1,5                                 | 1,5 |
| 15                   | Технології                                          | 1                                   | 1   |

|                                                |                            |          |          |
|------------------------------------------------|----------------------------|----------|----------|
| 16                                             | Інформатика                | 2        | 2        |
| 17                                             | Фізична культура*          | 3        | 3        |
|                                                | Разом                      | 31       | 30       |
|                                                |                            |          |          |
| <b>Варіативна складова</b>                     |                            | <b>7</b> | <b>8</b> |
| <b>Курси за вибором</b>                        |                            | <b>2</b> | <b>2</b> |
| 1                                              | Англійська мова            | 2        | 2        |
| <b>Факультативи</b>                            |                            | <b>2</b> | <b>2</b> |
| 1                                              | Основи християнської етики | 1        | 1        |
| 2                                              | Мистецтво                  | 1        |          |
| <b>Індивідуальні заняття та консультації</b>   |                            | <b>3</b> | <b>4</b> |
| 1                                              | Українська мова            | 1        | 1        |
| 2                                              | Математика                 | 1        | 1        |
| 3                                              | Історія                    |          | 1        |
| 4                                              | Іноземна мова (англ.)      |          | 1        |
|                                                |                            |          |          |
|                                                | Вакансія                   | 1        | 1        |
| Гранично допустиме на вант. на одного учня     |                            | 33       | 33       |
| Всього (без урахування поділу класів на групи) |                            | 38       | 38       |